

Landslægeembedet

Vejledning om dispensation fra pligt til at anvende sikkerhedssele

Den 1. juni 2009

1. Indledning

Ved en ændring af færdselsloven for Grønland (lov nr. 832 af 18. december 1991, som ændret ved lov nr. 497 af 17. juni 2008) er der indført pligt til at anvende sikkerhedssele, hvis en siddeplads i bil, på motorcykel eller knallert er forsynet her med. Børn under 3 år skal i stedet for sikkerhedssele anvende barnestol eller andet godkendt sikkerhedsudstyr tilpasset barnets højde og vægt. Børn, der er fyldt 3 år men ikke 7 år, kan i stedet for sikkerhedssele anvende barnestol eller andet godkendt sikkerhedsudstyr tilpasset barnets højde eller vægt. Der kan i kombination med sikkerhedssele anvendes selepude.

Justitsministeriet har, ved "Bekendtgørelse om brug af sikkerhedsseler m.v. i Grønland" nr. 965 af 25. september 2008, fastsat bestemmelser om fritagelse for pligten til at anvende sikkerhedssele.

I medfør af bekendtgørelsens § 2, stk. 1 gælder pligten til at anvende sikkerhedssele eller andet sikkerhedsudstyr ikke for personer, som af alvorlige lægelige årsager ved lægeattest er fritaget herfor. I medfør af bekendtgørelsens § 3 fastsætter Landslægeembedet efter samråd med Politimesteren i Grønland retningslinjer for, i hvilke tilfælde attest om fritagelse efter § 2 må udstedes.

Pligten til at anvende sikkerhedssele er indført ud fra et ønske om, at øge sikkerheden ved anvendelse af motorkøretøj, og dispensation på grund af lægelige forhold skal derfor gives under hensyn her til. Det må derfor ved afgørelsen af grundlaget for dispensation nøje afvejes, om de gener, der anføres, er så alvorlige, at de kan opveje den risiko for skader på fører og passager,

som en dispensation fra lovens påbud om selebrug kan medføre.

2. Fremgangsmåden

2.1 Dispensation meddeles af en læge

Dispensation meddeles af en læge, distriktslæge eller en speciallæge. Finder lægen, at der er tvivl om, hvorvidt den helbredsmæssige mangel er tilstrækkelig til at imødekomme en dispensationsanmodning, kan lægen forelægge spørgsmålet for Landslægeembedet.

2.2 Begrænset periode eller »indtil videre«

Såfremt de helbredsmæssige årsager, der begrunder fritagelsen, har forbigående karakter, udstedes attesten for en begrænset periode. Attesten kan desuden udstedes »indtil videre«. Der er således også i disse tilfælde, hvor der eventuelt sker ændringer i en mere stationær tilstand, mulighed for at revidere berettigelsen for fritagelsen.

2.3 Attesten

Lægen udfylder ved dispensation en attest i to eksemplarer. Det ene udleveres til den pågældende, der er forpligtet til at medbringe attesten under kørsel. Det andet eksemplar er attestudstedende læges kopi.

2.4 Information om eventuel anvendelse af hoftesele

I en række tilfælde vil en hoftesele virke skadesbegrænsende i forhold til ikke at anvende sele. En hoftesele vil med fordel kunne anvendes af personer, der efter denne vejledning vil kunne fritages for anvendelse af sikkerhedssele. Dette vil være gældende for en del af de personer, der er omfattet af vejledningens pkt. 3.3, 3.7, 3.8 og evt. 3.9. Ansøgere bør orienteres om denne mulighed og tilrådes at anvende hoftesele.

3. Helbredsforhold der kan danne grundlag for dispensation

3.1 Unormale overekstremiteter eller andre fysiske handicap

Unormale overekstremiteter eller andre fysiske handicap kan være dispensationsgrundlag, såfremt de medfører vanskelighed ved at fastgøre eller løsne selen eller bevirker, at køretøjet ikke kan betjenes på forsvarlig måde, hvis selen benyttes. I tvivlstilfælde bør bilinspektør/politiet medvirke ved vurderingen. Lammelse af eller mangel af begge underekstremiteter *udelukker* dispensation for seleanvendelse.

3.2 Thorax-deformiteter

Thorax-deformiteter er kun i undtagelsestilfælde og efter nærmere vurdering dispensationsgrund.

3.3 Columna-deformiteter

Columna-deformiteter kan medføre dispensation, hvis deformiteten har en sådan karakter eller grad, at den hindrer selens rette anbringelse eller funktion.

3.4 Rygsvagheder

Rygsvagheder i almindelighed kan ikke medføre dispensation.

3.5 Graviditet

Graviditet er ikke i almindelighed dispensationsgrund. Det er derimod vigtigt, at den gravide instrueres af lægen i korrekt anbringelse af selen, således at denne ved en pludselig påvirkning kommer til at hvile mod spinae iliacae ant. sup., og den diagonale del krydser thorax' forflade uden at trykke på abdomens forside. Vejledning i selens korrekte anbringelse gives bedst af lægen ved de sædvanlige svangerskabsundersøgelser.

3.6 Patienter med colostomi- eller ileostomipose

Patienter med colostomi- eller ileostomipose vil i almindelighed uden større gener kunne anvende sele, især rullesele. Der kan være tilfælde, hvor ikke-rullesele vil være besværlige at regulere i vidde, især hos

kortlivede og overvægtige personer, hvor selen vil virke generende, når posen er fyldt med tarmindehold eller luft. Sådanne patienter bør derfor kunne opnå dispensation.

3.7 Organisk nervesygdom

Tilstedeværelse af en organisk nervesygdom udelukker i visse tilfælde anvendelse af selen. Lægen bør derfor attestere tilstedeværelsen af sygdommen, såfremt den efter hans opfattelse motiverer, at der kan dispenseres fra tvungen brug af sele. Spørgsmålet bør evt. forelægges bilinspektøren/politiet med henblik på en vurdering af ansøgerens faktiske mulighed for at betjene køretøjet.

3.8 Pace-maker

Patienter med pace-maker kan opnå dispensation, såfremt det overfor lægen godtgøres, at selen er til gene.

3.9 Psykiske tilstande mv.

Dispensation på grund af psykiske tilstande, hovedsagelig neuroser med klaustrofobiske symptomer, kan kun ske i tilfælde, hvor symptomerne er udtalte, således hvor tilstanden i forvejen er lægen bekendt, fx. har medført undladelse af brug af elevator, eller tilstanden har givet anledning til behandling hos en speciallæge i psykiatri. Dispensation bør højst gives for 1 år. Ved fornyet ansøgning om dispensation skal attesten udstedes af en speciallæge i psykiatri.

3.10 Ældre personer

Det kan forventes, at der vil komme en del henvendelser fra ældre personer, der ønsker dispensation. En generel undtagelse for denne persongruppe kan ikke gives ud fra et medicinsk synspunkt. Tolerancen for mekaniske påvirkninger hos ældre er lavere end hos andre voksne personer, hvilket bør være en særlig tilskyndelse til at bruge sele. Behovet for hjælp til ind- og udstigning etc. er ikke tilstrækkelig motivering for dispensation.

4. Attest

Som attest anvendes blanket NUN-1-09.

mv. fastsat, at lægeattesten skal bære følgende mærke:

5. Bilkørsel i EF-medlemsstater

På baggrund af et EF-direktiv har Justitsministeriet ved bekendtgørelse af 9. december 1992 om brug af sikkerhedsseler

Landslægeembedet, den 1. juni 2009

Flemming Kleist Stenz
Landslæge